

Ellen Semen i Zdravko Kopas u Grožnjanu

Grožnjanska **Gradska galerija Fonticus** ugostila je u subotu 17. ožujka fotografa **Zdravka Kopasa** iz Opatije i slikaricu **Ellen Semen** iz Beča. Dvije samostalne izložbe i njihove autore

predstavio je kustos Eugen Borkovsky mnogobrojnim posjetiteljima galerijskog prostora.

Zdravko Kopas je u svojoj izložbi nazvanoj "Ritam nereda" za motive radova odabrao teksturu lako dostupnih objekata kao što su debla stabala, plastike, željeza, ostataka poderanih postera s javnih panoa, te jeftinih upaljača. Njegove serije i kolaži sastoje se od 35 sa 42 centimetara velikih fotografija, ima ih tridesetak, a njihova se morfologija izražava od trošenja kojem su izloženi zbog protoka vremena i vremenskih uvjeta do učinka anonimnih prolaznika. Fotografije nisu obrađene već dolaze onakve kakvima su snimljene, a kompozicije nastale njihovim slaganjem dobijaju karakter čineći apstraktne kompozicije.

Kustos ističe: "Fotografski zapisi Zdravka Kopasa podliježu rekapitulaciji i osmišljavanju po cjelinama. Poslije artistske inkubacije, plasman rezultira promišljenim serijama znakova. To je osnovna koncepcija umjetnikova oblikovanja. Fotografija, u pristupu Zdravka Kopasa, dramatičnost dobiva multiplikacijom dijelova, segmenata motiva. Unutarnja snaga, te, nove realnosti, dobro je osmišljena. Planovi, linije, tonirane površine na radovima sjajno komuniciraju unutar grupacija. Sasvim realistični motivi dobivaju autorstvo promjenljivim, vrsnim višekratnim kadriranjem. Autor kadrove slaže izrescima, pa nanizani slijed inicira tempo. Na svim radovima prisutan je ritam problematiziran na više maštovitih načina. Najčešće je to niz likovnih činjenica istog motiva, uz formulu uprizorenja specifičnih detalja. Kopas odustaje od uobičajenog plasmata. Čini korak dalje u likovnom promišljanju: usredotočuje se na segmente objekta pažnje. Sklopljeni detalji, primijećeni na motivu, pred nama se pojavljuju kao nove likovne činjenice. Ovi radovi, ukoliko ih doživimo pojedinačno ili kao niz, govore o ritmu mijena svugdje oko nas."

Zdravko Kopas rođen je u Opatiji 1954. godine. Već zarana se počinje baviti fotografijom i nekoliko slijedećih godina tim se medijem bavi profesionalno. Stjecajem životnih okolnosti zapošljava se u Umjetničkom paviljonu „Juraj Šporer“, u Opatiji, gdje počinje raditi na promociji likovnih umjetnika, te tako zapostavlja vlastiti rad. 1993. godine, sa suprugom osniva Umjetničku agenciju KOPART, koja u Rijeci djeluje kontinuirano od 1995. godine na predstavljanju hrvatskih umjetnika, kao i umjetnika iz susjednih zemalja. Intenzivno izlaže od 2005. godine, samostalno i skupno na brojnim izložbama u zemlji i inozemstvu, a za svoje radove višestruko je nagrađivan i pohvaljivan. Član je HDLU-a Rijeka i HZSU-a u statusu multimedijalnog umjetnika. Živi i radi u Rijeci i Opatiji.

Ellen Semen se predstavila izložbom naziva “Metafore smisla” koja obuhvaća 19 slika u tehnici ulje na platnu u raznim dimenzijama: od 23 sa 18 do 200 sa 170 centimetara. Njeni su radovi dvojaki: s jedne strane slikarski klasici pejzaža i portreta iz 19. stoljeća prerađeni s principima kolažne tehnike, s druge motivi epopeje naroda na putu od izbjeglištva do asimilacije kao kritika i kao opomena onima kod kojih dolaze ili samo prolaze te skupine ljudi u bijegu od smrti. Likovi na njenim motivima su podijeljeni na ljude s ljudskim izgledom i bića koja predstavljaju uljeze, kao što su kukci, vanzemaljci, i “crush test dummies”. Posebno se ističe slika u kojoj se djeca suočavaju sa pojmom stranca i drugačijosti, te slika koja dominira izložbom svojom veličinom, a prikazuje aristokraciju toga doba na tonućem plovilu. Autorica priznaje teškoću u prikazivanju velikog broja ideja koje su navirale tijekom rada na ovom projektu. Uz autoričine radove moguće je pogledati i originalno izdanje mape sa slikama koje je autorica preuzela, koje su je inspirirale i bile predlošcima njenih djela.

Kustos Borkovsky navodi: ” Umjetnica inicijalne motive pronalazi u povijesnim radovima, katalogima poznatih austrijskih slikara XIX. stoljeća, (Ferdinand Georg Waldmüller, Peter Fendi, Friedrich August von Kaulbach, Leopold Kupelwieser, Josef Danhauser...), koji su utjecali na ondašnje likovno oblikovanje u Beču, ali i Zagrebu (Waldmüller: Portret biskupa M. Vrhovca, 1814. i J. J. Strossmayera, 1864). Idilične atmosfere originala ostaju prisutne iako im autorica mijenja smisao. Tako, primjerice, slikarski izvedena, žanrovski obilježena slika krajolika ili grupe osoba, nama se predstavlja s novim, izmijenjenim detaljima. Ponekad su to predmeti koji označuju suvremenost, a ponekad oblikovno iznenađujuće osobe s mutiranim karakteristikama tijela. Umjetnica se ovim elementima poigrava, a time, sebi i nama, priređuje iznenađenja. Za razliku od povijesnog, ovo umjetničko re/dokumentiranje evocira neponovljivost živog vremena. Njeni radovi nude miješanje prošlih i recentnih trenutka a usput propituju tipski status motiva, umjetnika i vremena. Ove kombinacije predmeta/osoba koje nose karakteristike različitih vremena, na istom se platnu ili papiru pojavljuju izazivajući nedoumicu promatraču. Zbunjujući likovi i predmeti, neobični odnosi, traže od nas, navikle na jednostavne poruke mega-plakata i reklama, napor očitavanja. Postaje jasno da nas autorica želi obasuti propitivanjima o stanju povijesnog trenutka. Ona je čas u realnosti, čas u vremeplovu. Intervencije na djelo već izvedeno u prošlosti postaje umjetnička akcija rezultirajući artefaktom koji postaje umjetničkim predmetom u onom trenutku kad unutrašnjom logikom dijelovi postaju cjelina. Alter postmodernizam preoblikuje svijet prema ideji autora koji se usudi kreirati.”

Ellen Semen rođena je 1971. godine u Hamburgu, Njemačka. Od 1993. do 2001. studirala na Staatliche Akademie der Bildenden Künste Stuttgart. Od 1993. do 1999. studirala slikarstvo kod profesora Petera Chevaliera. Od 1999. do 2001. studirala Umjetnost i Intermedijalno oblikovanje kod profesora Sotoriusa Michoua. Godine 1999. dobila Akademiepreis od Kunstakademie Stuttgart za slikarstvo i stipendiju za Marseille, Deutsch-Französisches-Jugendwerk. Godine 1998. dobila stipendiju za Moskvu, Künstlerwege e.V. Živi i radi u Beču, Austrija i u Vrsaru, Hrvatska.

Obje izložbe moguće je pogledati do kraja mjeseca ožujka.

*Tekst Marko ŠORGO
Fotografije Lidija KUCHAR*